

Åbn bogen og få udsyn og indblik

Berit Jørgensen, der bor i Møllevangen og er medlem af Vesterbos hovedbestyrelse, har skrevet denne indlevede anmeldelse af "Udsyn og indblik — almen arkitektur i Århus gennem 100 år."

I Ringgården er vi meget stolte over at have flere afdelinger med i bogen, og vi har udvalgt eksempler på bogens smukke fotografier fra netop disse afdelinger:

- Lærkehaven afd. 33
- Økohuset afd. 29
- Præsteager afd. 24
- Højhuset Charlottenhøj afd. 8
- Møllevangen afd. 5, 6 og 10

Bogen blev udgivet i slutningen af september i år som en markering af 100 års jubilæet af den efterhånden meget omtalte Landsudstillingen 1909.

Udgivelsesdagen var lige netop dagen før Arkitekturens Dag den 1. oktober, så det var en dag med ekstra relevans i forhold til bogens emne.

Fra grå mus til stor gave

Jeg havde længe været klar over, at denne bog var på vej. Og nu må jeg med skam indrømme, at jeg ikke havde forventet noget særligt af sådan en udgivelse.

Jeg har tænkt: "Det er da en meget god idé, at boligforeningerne i Århus bruger ressourcer på sådan noget, men det bliver sikkert på det jævne, på det jævne."

Initiativer i boligforenings regi har det nemlig med at falde i ét med tapetet eller ikke blive bemærket af særlig mange, uanset hvor gode intentionerne og hvor fantastisk en idé, det er.

Sådan er det ikke med denne bog! Den er en gave til os beboere, som bor alment.

En gave til dem, der kan lide superflotte fotos med sans for

stemninger, som fx en parkeret scooter, et rødt sadeltag mod efterårsblå himmel og et højhus svævende i disen. (*Forsiden af dette blad*).

En gave til dem, som kan og tør lade sig indfange i et lille litterært univers med sjove og tankevækkende krydsreferencer fx farven rød, en cykel, en stor næse og kvinder, som kigger.

En gave til dem, som interesserer sig for arkitektur og skønne beskrivelser af byggeri, dets område og historie, som fx "Møllevangens helstøbte arkitektonis-

ke udtryk" trods et afsæt i 50'erne med "krigens knaphed på materialer og økonomisk smalhans" (s. 94).

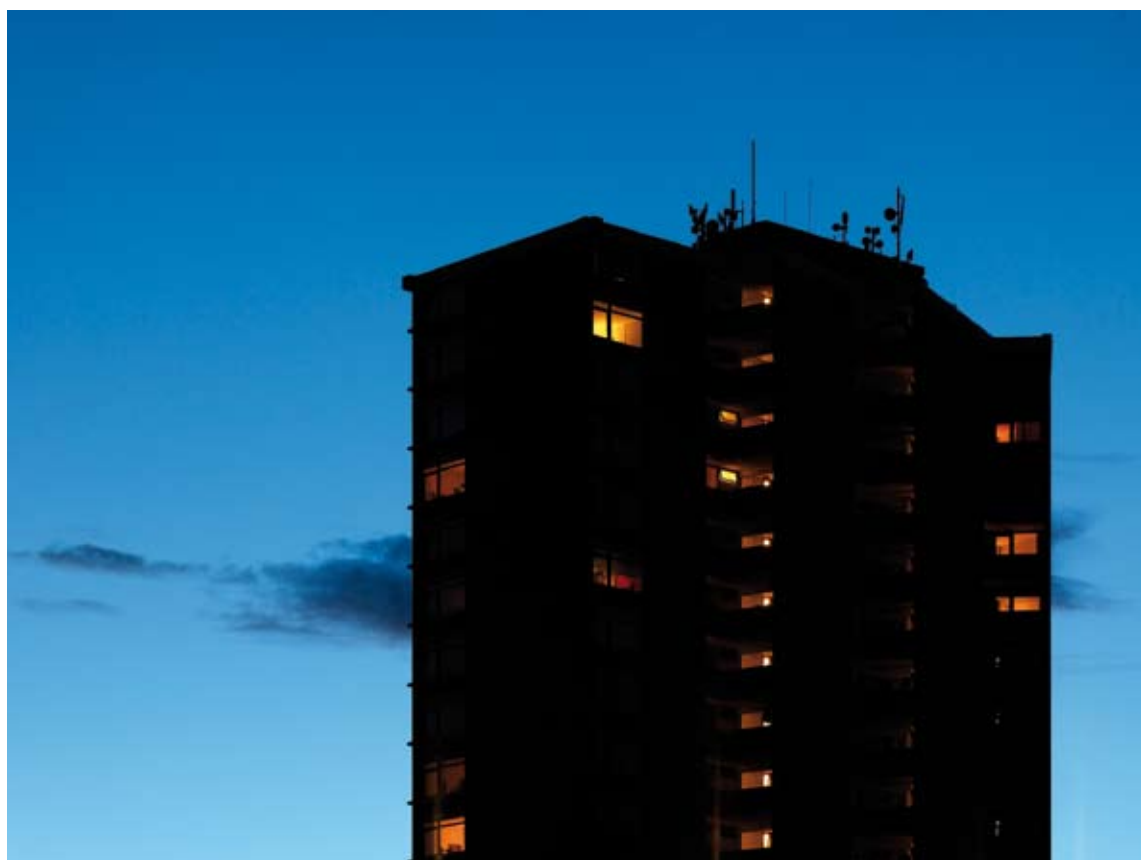
En gave til sofabordet i det stilbevidste hjem, hvor man skødesløst flasher lækre magasiner og udgivelser.

Med andre ord, kan det her være årets mandelgave eller julegaveide. Giver man sig tid til at opleve bogen, bliver der spillet på så mange forskellige tangenter, at det skulle være underligt, hvis man ikke lader sig indfange af mindst én af dem.

Noget for øjnene

Jeg begyndte med at bladre i bogen, som indeholder en mængde flotte billeder af fotografen Anders Bach. Alene billederne er en oplevelse, som jeg kan kigge på igen og igen – og jeg blev da også ved med bare at bladre i nogle dage, da bogens store format på 30 x 30 cm, fik mig til at vente lidt med læsningen.

Jeg tog mig selv i flere gange at tænke i retningen af "gad vide om fotografen lige har sat den scooter dér selv, hængt dét tøj i flotte nuancer op dér eller fået den dame til at stå lige dér...?".

– fortsat

Jeg ved det ikke, men billederne er utroligt vellykkede, og jeg føler mig både som en voyeur og som beboeren, der lige blev fanget i fotografens linse.

Noget for ørerne og frit spil for fantasien

Så havde jeg et par timer en aften, hvor jeg læste alle 17 små vignettekster, skrevet af forfatteren Louis Jensen.

Og hov, hvor kom de lige fra!? Pudsige, eller rettere pudselige, jernlige tekster, som hænger sammen og så alligevel ikke. De underbygger billederne, så oplevelsen af "liv" forankres og tilknyttes de forskellige boligområder. Teksterne virker alt andet end tilfældige. De er skrevet til bogen, til sammenhængen, til det enkelte område.

Igen får jeg oplevelsen af utroligt nærvær. Har forfatteren virkelig stået dér og set det, eller kender han nogen, som har fortalt ham det? Teksterne er ganske overkommelige at læse – også for dem som ikke er vant til at læse. Og så er de i øvrigt sjove og godt fundet på!

Spændstige kurver og flot grafik

Og som nævnt er der også beskrivelser af arkitektur, boligområde og historie, skrevet af vores stadsarkitekt Gøsta Knudsen. De er lidt mere teksttunge, men stadig meget læsbare, så dem indtog jeg også i samlet flok, en lørdag eftermiddag på sofaen. Igen hensættes jeg til boligernes liv og hæfter mig ved de små

sammenligninger mellem nutid, og den tid de blev bygget i. I det hele taget kommer 50'erne til at virke som en sprudlende tid, der trods knappe ressourcer havde liv og glade dage. Ikke mindst pga. alle de børn, som flankerede gadebilledet, opgangene og boligområderne, og som på den måde udgjorde et stærkt kit i de almene boligers fællesskab.

I de mere faktuelle beskrivelser kommer der også små sproglige overraskelser, som jeg som uddannet litterat og sprogmand er nødt til at kommentere på. Som eksempel skal nævnes Præsteager, hvor udeområderne åbenbart kan tilføre andet end frisk luft: "Her er der med spændstigt kurvede hække, inspireret af Dolly Parton, skabt små private haver..." (s. 73).

Bogen er grafisk tilrettelagt af Kenn Hoff Lassen, som på smukkeste vis giver plads til bogens tre bærende elementer (billeder, prosa og fakta), så de hverken overdøver hinanden eller forklejnes. Siderne virker ikke sammenmaste, men er simpelthen en fryd for øjet ligesom billederne i sig selv er det.

Uanset hvor flot et billede er, kan oplevelsen af det blive ødelagt af en grafiker, som ikke har sans for opsætningen. Derfor må Kenn Hoff Lassen nævnes som en af dem, der er med til at denne bog faktisk giver én en på opleveren.

30 cm – og flot!

Skal jeg endelig sige noget knapt

så positivt, så må det være, at bogen går fuldstændig hen over de problematiske boligområder. Ikke et ord om fx Gellerup eller Fjældevangen.

Men dette argumenteres der for i forordet. Disse steder udgør nemlig kun 15 % af de samlede almene boliger, og som oftest er det kun dem, som nævnes i medierne. Så med denne bog, lærer vi de 85 % andre og mere stille områder at kende.

Med tiden kan man måske lave en tilsvarende bog om problemområderne, men hvor man viser den gode side af de 15 % - for dér er garanteret også stemninger og detaljer som både fotograf og forfatter kan indfange.

Det kan måske hjælpe den slags områder til at genvinde æren og få fælles fodslag i en endnu ukendt fremtid.

Måske kan sådan en bog være med til at beboerne bliver stolte af det sted, de bor. Og få flere til at passe endnu bedre på det.

Jeg kunne da i hvert fald som almen beboer mærke en vis stolthed den dag, jeg fandt bogen i Aros-shoppen, da jeg var på kunstmuseet i en anden anledning.

Bogen stod dér på hylden. Med side op og side ned om almene boliger, som et udtryk for liv – også mit.

Tag selv ned og se. Den står prangende med sine 30 cm. Blandt de flotteste kunstneriske værker. Og dér kan den sagtens være bekendt at stå!